D2. RAPORT FINAL DE MONITORIZARE A IMPACTULUI SOCIO-ECONOMIC AL ACŢIUNILOR PROIECTULUI

Autor: Constantina JURJ

BRAŞOV, decembrie 2021, revizuit

Activitatea D.2. Monitorizarea impactului socio-economic al acţiunilor proiectului

Livrabil: Raport final de monitorizare

Deadline livrabil: 31.12.2021

Perioadă derulare acțiune originală: 01.04.2015 – 30.12.2018
Perioadă prelungită acceptată derulare acțiune: 01.04.2015 – 31.12.2021

Responsabil activitate: Administraţia Parcului Natural Bucegi RA
Activitate implementată de: PNB și FC

ABREVIERI

APM	Agenţii judeţene pentru Protecţia Mediului
GF	Garda Forestieră
MM	Ministerul Mediului
FC	Fundaţia Carpaţi
ICAS	Institutul de cercetări şi amenajări silvice - actualul INCDS
INCDS	Institutul Naţional de Cercetare Dezvoltare în Silvicultură „Marin Drăcea”
PNB	Administraţia Parcului Natural Bucegi

Conţinutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României

Beneficiar coordonator: ICAS

Beneficiari asociați: MINISTERUL MEDIULUI APELOR ȘI PĂDURILOR

Proiect finanțat de către Comisia Europeană prin programul LIFE + Natura

Cuprins

1. Obiective 4
2. Factori de interes - listă 4
3. Metodologie 4
4. Zone monitorizate pentru determinarea impactului asupra populației locale și a turiștilor 6
5. Monitorizare cantitativă a indicatorilor 7
6. Rezultate 14
6.1. Rezultate calitative. Studii de caz 14
6.2. Impactul acțiunilor asupra comunităților locale și turiștilor (conform indicatorilor inițiali) 19
6.3. Impactul acțiunilor asupra altor factori interesați importanți 21
7. Concluzii 23

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României

Beneficiar coordonator: ICAS

Beneficiari asociați: MINISTERUL MEDIULUI APELOR ȘI PĂDURILOR

Proiect finanțat de către Comisia Europeană prin programul LIFE + Natura

1. Obiective

Acţiunile propuse în proiect au ca obiectiv principal menţinerea/îmbunătăţirea stării de conservare a populaţiei de urs brun din zona proiectului, însă acestea vor avea, în plus, un impact socio-economic pozitiv, deosebit de pregnant, în zona proiectului.

2. Factori de interes - listă

- Specialiști în domeniile: cinegetică, silvicultură, biologie, ecologie și alte domenii conexe;
- Autorități naţionale sau locale de mediu (Minister, ANPM, APM, GNM - CJ)
- Autorități naţionale sau locale în domeniul cinegetic (Minister, GF)
- Autorităţi locale (Consiliul judeţean, Prefectură, Consiliul local, Primărie, etc.)
- Autorităţi locale cu rol de menţinere a securităţii publice (Poliţie locală, jandarmerie, etc.)
- Gestionari fonduri cinegetice (Asociaţii de vânătoare, Ocoale silvice) / Paznici de vânătoare
- Administratori fond forestier - Pădurari / Lucrători silvici
- Administratori/Custozi Arii naturale protejate
- O.N.G. - uri de mediu
- Vânători/Silvicultori
- Localnici din zone în care activitatea ursului interferează cu activitatea omului
- Fermieri / Crescători de animale / Păstori
- Agricultori / Pomicultori
- Apicultori
- Culegători de ciuperci / fructe de pădure
- Drumeți în habitatul ursului
- Firme de salubritate / lucrători în salubritate

3. Metodologie

- Metodă cantitativă: Consemnare date numerice
- Metode calitative: studiu de caz, focus-grup

În urma testării chestionarului, în 2015, s-a constatat că metoda chestionarului nu este eficientă pentru scopul urmărit, astfel că s-au folosit, în primii 2 ani, fișe pentru colectarea datelor referitoare la indicatori. (*Anexa D.2.5. la PR I*). În 2016 s-au îmbunătățit parametrii indicatorilor și s-a elaborat o nouă fișă de monitorizare a indicatorilor, stabilind mai clar zonele de monitorizare și acțiunile de referință. (*Anexa D.2.3. la PR I*), care a fost aplicată din 2017.

Indicatorii

1. Îmbunătăţirea calităţii vieţii segmentului de populaţie rurală care trăieşte în apropierea habitatelor naturale ale ursului.
2. Îmbunătăţirea calităţii vieţii segmentului de populaţie urbană care trăieşte în zone frecventate de urşi habituaţi.
3. Îmbunătăţirea calităţii vieţii segmentului de turişti care se deplasează în zonele din apropierea habitatelor naturale ale ursului.

Conţinutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziţia oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României

Beneficiar coordonator: ICAS

Beneficiari asociaţi: MINISTERUL MEDIULUI APELOR ŞI PĂDURILOR, Fundaţia Carpaţi

Proiect finanţat de către Comisia Europeană prin programul LIFE + Natura

Tabel nr. 1 – Parametrii indicatorilor şi acţiunile de referinţă pentru cuantificare

Parametru	Acţiuni de referinţă
Numărul de conflicte soluţionate fără incidente majore	Eliberare urşi din laţ, relocare urşi din zone de conflict, instalarea garduri electrice, acţiuni de scoatere urşi din localităţi, identificare urşi care au atacat oameni, ş.a.
Număr de acţiuni prevenire conflicte	Instalare panouri informative, instalare garduri electrice, acţiuni de informare şi conştientizare, ş.a.
Doar pentru indicatori 1 şi 2: Numărul de persoane care solicită despăgubiri	Date preluate din Activitatea A2
Numărul de platforme de gunoi menajer cu management îmbunătăţit	Acţiuni de patrulare şi monitorizare, colaborări cu firmele de salubritate din care să reiasă ce modalităţi concrete s-au realizat pentru îmbunătăţirea managementului, de ex.: colectare zilnică, schimbare pubele, etc.
Doar pentru indicator 3: Numărul de cazuri identificate de turism neorganizat	Acţiuni de patrulare şi monitorizare - Se notează cazurile de: agrement motorizat în zone interzise, campare în locuri neamenajate, focuri şi grătare în interiorul pădurii, lăsare de gunoaie în pădure şi în proximitatea acesteia.

Datele cantitative astfel obținute s-au dovedit a fi limitate din punct de vedere al determinării impactului asupra atitudinii populației vizate, astfel că s-au căutat modalități de a colecta și date calitative.

Pentru datele calitative privind atitudinea și gradul de implicare al factorilor interesați, s-a creat fișa de monitorizare a impactului pentru a răspunde la întrebările referitoare la acțiuni: *Cine beneficiază? Cum influențează acțiunea beneficiarul? Ce atitudine a exprimat beneficiarul față de acțiunea realizată? Ce implicare a demonstrate beneficiarul?* (*Anexa D.2.4. la PR I*) Astfel că, în diversele interacțiuni cu beneficiarii acțiunilor monitorizate, s-au cules informații despre cum au fost influențați de realizarea acțiunii, ce atitudine exprimă și cum s-au implicat.

Pentru Raportul final s-au centralizat indicatorii numerici pentru zonele stabilite. În plus, s-au conturat informații calitative, pe baza studiilor de caz realizate. Din toate informațiile acumulate de-a lungul proiectului, concentrate într-un focus-grup cu echipa proiectului, s-au identificat cele utile despre impactul socio-economic.

Conţinutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziţia oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României

Beneficiar coordonator: ICAS

Beneficiari asociaţi: MINISTERUL MEDIULUI APELOR ŞI PĂDURILOR

Proiect finanţat de către Comisia Europeană prin programul LIFE + Natura

4. Zone monitorizate pentru determinarea impactului asupra populației locale și a turiștilor

Zone de monitorizare

Braşov, Râşnov, Bran/Moeciu, Zărneşti, Săcele, Tărlungeni/Teliu, Vama Buzăului, Timişul de Jos/Timişul de sus, Predeal, Azuga, Buşteni, Sinaia, Cheia/Măneciu, Moroeni, Breaza/Comarnic

Harta nr. 1 Zona în care se fac monitorizările pentru determinarea impactului asupra populației locale și a turiștilor

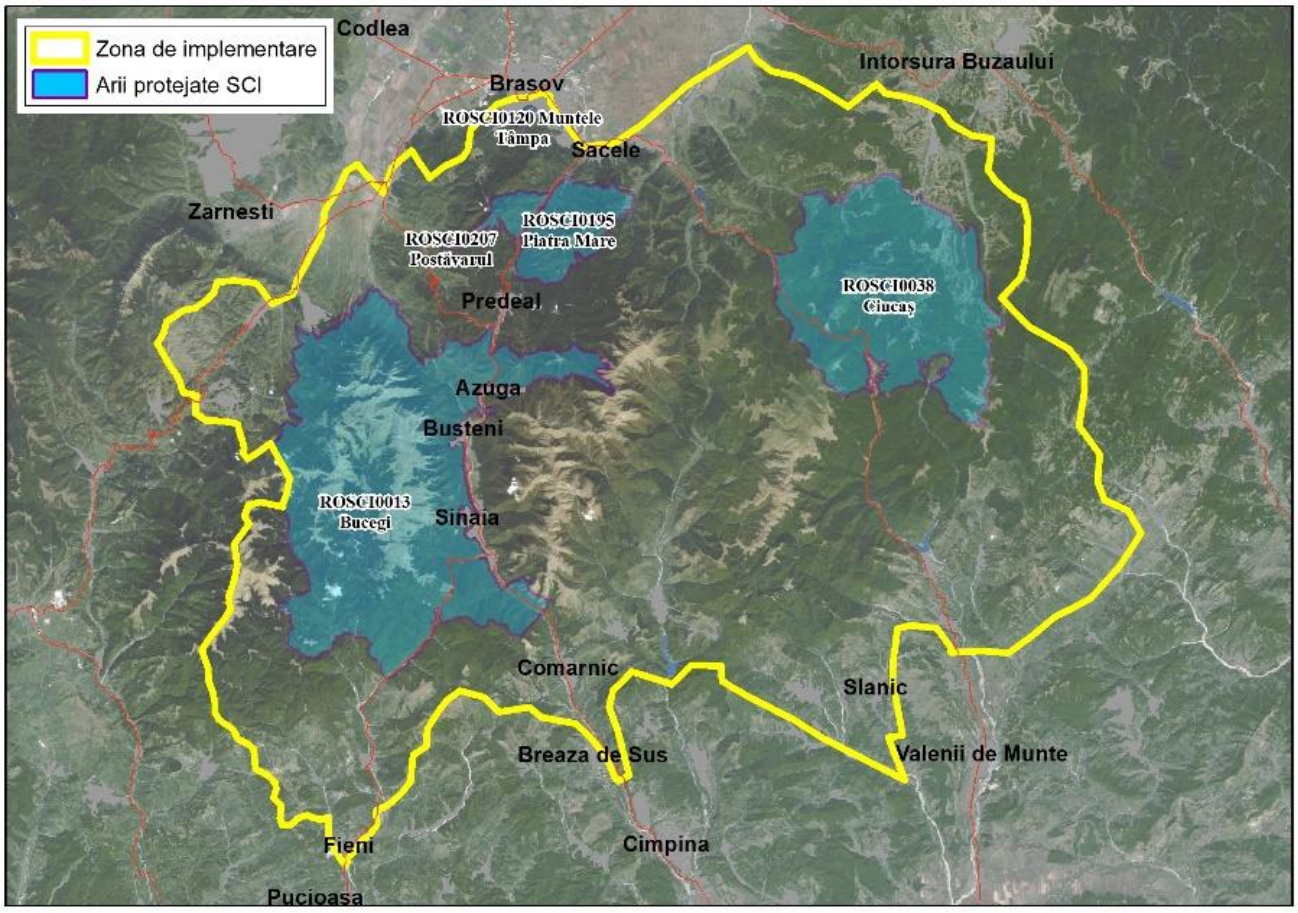

Conţinutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziţia oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României

Beneficiar coordonator: ICAS

Beneficiari asociaţi: MINISTERUL MEDIULUI APELOR ŞI PĂDURILOR

Proiect finanţat de către Comisia Europeană prin programul LIFE + Natura

5. Monitorizare cantitativă a indicatorilor

Indicator acţiune	Braşov	Râşnov	Bran / Moeciu	Zărneşti	Săcele	Târlungeni/ Teliu	Vama Buzăului	Timişul de sus/ Timişul de Jos	Predeal	Azuga	Buşteni	Sinaia	Cheia / Măneciu	Moroeni	Breaza / Comarnic	Număr total / 01.10.2014 - 01.10.2015	Referinţe
D.2.1. Îmbunătăţirea calităţii vieţii segmentului de populaţie rurală care trăieşte în apropierea habitatelor naturale ale																	
Numărul de conflicte soluţionate fără incidente majore			**0**													0	Eliberare urşi din laţ, relocare urşi din zone de conflict, acţiuni de scoatere urşi din localităţi, identificare urşi care au atacat oameni
Număr zone cu prevenire conflicte			**1**			**1**		**1**								3	Instalare garduri electrice C6
Numărul de persoane care solicită despăgubiri			**1**													1	Număr extras din datele de la A2 provenite de la APM, GF, primării şi gestionari
Numărul de platforme de gunoi menajer cu management îmbunătăţit																0	Număr extras din C8
D.2.2. Îmbunătăţirea calităţii vieţii segmentului de populaţie urbană care trăieşte în zone frecventate de urşi habituaţi																	
Numărul de conflicte soluţionate fără incidente majore	**1**															1	Eliberare urşi din laţ, relocare urşi din zone de conflict, acţiuni de scoatere urşi din localităţi, identificare urşi care au atacat oameni
Număr de zone cu prevenire conflicte										**1**	**1**					2	Instalare garduri electrice C6
Numărul de persoane care solicită despăgubiri		**4**		**4**											**2**	10	
Numărul de platforme de gunoi menajer cu management îmbunătăţit																0	Număr extras din C8
D.2.3. Îmbunătăţirea calităţii vieţii segmentului de turişti care se deplasează în zonele din apropierea habitatelor naturale ale																	
Număr de zone cu prevenire conflicte: Nr. de zone turistice cu panouri informative instalate	1	1					1	1	2	1	2	2		1		12	Număr extras din E3
Numărul de conflicte soluţionate fără incidente majore												1				1	Eliberare urşi din laţ, relocare urşi din zone de conflict, acţiuni de scoatere urşi din localităţi, identificare urşi care au atacat oameni
Numărul de platforme de gunoi menajer cu management îmbunătăţit																0	Număr extras din C8

Indicator acţiune	Braşov	Râşnov	Bran / Moeciu	Zărneşti	Săcele	Târlungeni/ Teliu	Vama Buzăului	Timişul de jos/ Timişul de sus	Predeal	Azuga	Buşteni	Sinaia	Cheia / Măneciu	Moroeni	Breaza / Comarnic	Număr total / 01.10.2015 - 15.11.2016	Referinţe
D.2.1. Îmbunătăţirea calităţii vieţii segmentului de populaţie rurală care trăieşte în apropierea habitatelor																	
Numărul de conflicte soluţionate fără incidente majore						**1**		**2**								3	Eliberare urşi din laţ, relocare urşi din zone de conflict, instalarea garduri electrice, acţiuni de scoatere urşi din localităţi, identificare urşi care au atacat oameni
Număr de acţiuni prevenire conflicte			**1**			**1**		**1**						**1**		4	Instalare garduri electrice C6
Numărul de persoane care solicită despăgubiri			4											**4**		8	Număr extras din datele de la A2 provenite de la APM, GF, primării şi gestionari
Numărul de platforme de gunoi menajer cu management îmbunătăţit																0	Număr extras din C8
D.2.2. Îmbunătăţirea calităţii vieţii segmentului de populaţie urbană care trăieşte în zone frecventate de urşi																	
Numărul de conflicte soluţionate fără incidente majore	**2**														**1**	3	Eliberare urşi din laţ, relocare urşi din zone de conflict, instalarea garduri electrice, acţiuni de scoatere urşi din localităţi, identificare urşi care au atacat oameni
Număr de acţiuni prevenire conflicte	**2**				**2**				**2**	**2**	**2**	**1**				11	Instalare garduri electrice C6
Numărul de persoane care solicită despăgubiri				**1**												1	
Numărul de platforme de gunoi menajer cu management îmbunătăţit																0	Număr extras din C8
D.2.3. Îmbunătăţirea calităţii vieţii segmentului de turişti care se deplasează în zonele din apropierea																	
Număr de acţiuni prevenire conflicte	5	2	1		2		2	2	1		2	1	3	2		23	Număr extras din E4
Numărul de conflicte soluţionate fără incidente majore		2							1		3	1				7	Eliberare urşi din laţ, relocare urşi din zone de conflict, instalarea garduri electrice, acţiuni de scoatere urşi din localităţi, identificare urşi care au atacat oameni
Numărul de platforme de gunoi menajer cu management îmbunătăţit		8									5					13	C8 (colectare zilnică a resturilor menajere înainte de lăsarea serii)

Conţinutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziţia oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României

Beneficiar coordonator: ICAS

Beneficiari asociaţi: Ministerul Mediului Apelor şi Pădurilor

Proiect finanţat de către Comisia Europeană prin programul LIFE + Natura

Indicator acţiune	Braşov	Râşnov	Bran / Moeciu	Zărneşti	Săcele	Tărlungeni/ Teliu	Vama Buzăului	Timişul de jos/ Timişul de sus	Predeal	Azuga	Buşteni	Sinaia	Cheia / Măneciu	Moroeni	Breaza / Comarnic	Număr total / 15.11.2016 - 15.11.2017	Referinţe
D.2.1. Îmbunătăţirea calităţii vieţii segmentului de populaţie rurală care trăieşte în apropierea habitatelor naturale																	
Numărul de conflicte soluţionate fără incidente majore													**1**			1	Eliberare urşi din laţ, relocare urşi din zone de conflict, acţiuni de scoatere urşi din localităţi, identificare urşi care au atacat oameni
Număr de acţiuni prevenire conflicte																0	Instalare garduri electrice C6
Numărul de persoane care solicită despăgubiri						**1**								**4**		5	5 cazuri la bovine - Număr de extras din datele de la A2 provenite de la MM
Numărul de platforme de gunoi menajer cu management îmbunătăţit																0	in zona rurala nu sunt platforme de gunoi
D.2.2. Îmbunătăţirea calităţii vieţii segmentului de populaţie urbană care trăieşte în zone frecventate de urşi habituaţi																	
Numărul de conflicte soluţionate fără incidente majore	**2**	**2**							**1**						**1**	6	Eliberare urşi din laţ, relocare urşi din zone de conflict, instalarea garduri electrice, acţiuni de scoatere urşi din localităţi, identificare urşi care au atacat oameni
Număr de acţiuni prevenire conflicte																0	Instalare garduri electrice C6
Numărul de persoane care solicită despăgubiri				**2**											**7**	9	Număr de extras din datele de la A2 provenite de la MM - in Z la ovine si bovine, In Comarnic 4 la ovine, 2 porcine si 1 pasari de curte
Numărul de platforme de gunoi menajer cu management îmbunătăţit	8	2			2						4	3				19	Număr extras din C8
D.2.3. Îmbunătăţirea calităţii vieţii segmentului de turişti care se deplasează în zonele din apropierea habitatelor naturale ale																	
Numărul de conflicte soluţionate fără incidente majore																0	Eliberare urşi din laţ, relocare urşi din zone de conflict, instalarea garduri electrice, acţiuni de scoatere urşi din localităţi, identificare urşi care au atacat oameni
Număr de acţiuni prevenire conflicte	1	1			1						3					6	actiuni de informare pe Vala Cerbului
Numărul de cazuri identificate de turism neorganizat	3									1	4	2				10	
Numărul de platforme de gunoi menajer cu management îmbunătăţit		2									3	2				7	C8 (colectare zilnică a resturilor menajere înainte de lăsarea serii)

Conţinutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziţia oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României

Beneficiar coordonator: ICAS

Beneficiari asociaţi: MINISTERUL MEDIULUI APELOR ŞI PĂDURILOR

Proiect finanţat de către Comisia Europeană prin programul LIFE + Natura

Indicator acţiune	Braşov	Râşnov	Bran / Moeciu	Zărneşti	Săcele	Târlungeni/ Teliu	Vama Buzăului	Timişul de jos/ Timişul de sus	Predeal	Azuga	Buşteni	Sinaia	Cheia / Măneciu	Moroeni	Breaza / Comarnic	Număr total / 15.11.2017 - 15.11.2018	Referinţe
D.2.1. Îmbunătăţirea calităţii vieţii segmentului de populaţie rurală care trăieşte în apropierea habitatelor naturale																	
Numărul de conflicte soluţionate fără incidente majore																0	Eliberare urşi din laţ, relocare urşi din zone de conflict, acţiuni de scoatere urşi din localităţi, identificare urşi care au atacat oameni
Număr de acţiuni prevenire conflicte																0	Instalare garduri electrice C6
Numărul de persoane care solicită despăgubiri			1											4		5	5 cazuri la bovine - Număr de extras din datele de la A2 provenite de la MM
Numărul de platforme de gunoi menajer cu management îmbunătăţit																0	in zona rurala nu sunt platforme de gunoi
D.2.2. Îmbunătăţirea calităţii vieţii segmentului de populaţie urbană care trăieşte în zone frecventate de urşi habituaţi																	
Numărul de conflicte soluţionate fără incidente majore	1															1	Eliberare urşi din laţ, relocare urşi din zone de conflict, instalarea garduri electrice, acţiuni de scoatere urşi din localităţi, identificare urşi care au atacat oameni
Număr de acţiuni prevenire conflicte	2									2	2					6	Instalare garduri electrice C6
Numărul de persoane care solicită despăgubiri		3		5	1										3	12	Număr de extras din datele de la A2 provenite de la MM - in Z la ovine si bovine, In Comarnic 4 la ovine, 2 porcine si 1 pasari de curte
Numărul de platforme de gunoi menajer cu management îmbunătăţit										3	4	5				12	Număr extras din C8
D.2.3. Îmbunătăţirea calităţii vieţii segmentului de turişti care se deplasează în zonele din apropierea habitatelor naturale ale																	
Numărul de conflicte soluţionate fără incidente majore																0	Eliberare urşi din laţ, relocare urşi din zone de conflict, instalarea garduri electrice, acţiuni de scoatere urşi din localităţi, identificare urşi care au atacat oameni
Număr de acţiuni prevenire conflicte										1	4	1				6	actiuni de informare pe Vala Cerbului
Numărul de cazuri identificate de turism neorganizat											3					3	
Numărul de platforme de gunoi menajer cu management îmbunătăţit					1						2					3	C8 (colectare zilnică a resturilor menajere înainte de lăsarea serii)

Conţinutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziţia oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României

Beneficiar coordonator: ICAS

Beneficiari asociaţi: MINISTERUL MEDIULUI APELOR ŞI PĂDURILOR

Proiect finanţat de către Comisia Europeană prin programul LIFE + Natura

Indicator acţiune	Braşov / Sânpetru	Râşnov	Bran / Moeciu	Zărneşti	Săcele	Tărlungeni/ Teliu / Prejmer	Vama Buzăului	Timişul de jos/ Timişul de sus	Predeal	Azuga	Buşteni	Sinaia	Cheia / Măneciu	Moroeni	Breaza / Comarnic	Număr total / 15.11.2018 - 15.11.2019	Referinţe
D.2.1. Îmbunătăţirea calităţii vieţii segmentului de populaţie rurală care trăieşte în apropierea habitatelor naturale																	
Numărul de conflicte soluţionate fără incidente majore								2					4	1		7	Eliberare urşi din laţ, relocare urşi din zone de conflict, acţiuni de scoatere urşi din localităţi, identificare urşi care au atacat oameni
Număr de acţiuni prevenire conflicte			1		1	1		3		1	2	1	4	1		15	Instalare garduri electrice C6
Numărul de persoane care solicită despăgubiri			2			8								6		16	din A2: Moeciu: ovine, albine. Teliu-Prejmer: ovine, porumb. Moroeni: bovine, pomi fructiferi
Numărul de platforme de gunoi menajer cu management îmbunătăţit																0	in zona rurala nu sunt platforme de gunoi
D.2.2. Îmbunătăţirea calităţii vieţii segmentului de populaţie urbană care trăieşte în zone frecventate de urşi habituaţi																	
Numărul de conflicte soluţionate fără incidente majore	1	2							1		1					5	Eliberare urşi din laţ, relocare urşi din zone de conflict, acţiuni de scoatere urşi din localităţi, identificare urşi care au atacat oameni
Număr de acţiuni prevenire conflicte									1	2	1	1				5	Instalare garduri electrice C6
Numărul de persoane care solicită despăgubiri		1		2											4	7	Rasnov: albine. Zarnesti: porcine. Comarnic/Breaza: ovine
Numărul de platforme de gunoi menajer cu management îmbunătăţit											4	6				10	Număr extras din C8
D.2.3. Îmbunătăţirea calităţii vieţii segmentului de turişti care se deplasează în zonele din apropierea habitatelor naturale ale																	
Numărul de conflicte soluţionate fără incidente majore	2	1							1							4	Eliberare urşi din laţ, relocare urşi din zone de conflict, acţiuni de scoatere urşi din localităţi, identificare urşi care au atacat oameni
Număr de acţiuni prevenire conflicte	1	1					1	1	2	1	2	2		1		12	panouri instalate
Numărul de cazuri identificate de turism neorganizat	1								2		2	1		2		8	
Numărul de platforme de gunoi menajer cu management îmbunătăţit					1											1	C8

Conţinutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziţia oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României

Beneficiar coordonator: ICAS

Beneficiari asociaţi: MINISTERUL MEDIULUI APELOR ŞI PĂDURILOR

Proiect finanţat de către Comisia Europeană prin programul LIFE + Natura

Indicator acţiune	Braşov / Sânpetru	Râşnov	Bran / Moeciu	Zărneşti	Săcele	Tărlungeni/ Teliu / Prejmer	Vama Buzăului	Timişul de jos/ Timişul de sus	Predeal	Azuga	Buşteni	Sinaia	Cheia / Măneciu	Moroeni	Breaza / Comarnic	Număr total / 15.11.2019 - 15.11.2020	Referinţe
D.2.1. Îmbunătăţirea calităţii vieţii segmentului de populaţie rurală care trăieşte în apropierea habitatelor naturale																	
Numărul de conflicte soluţionate fără incidente majore													2			2	Eliberare urşi din laţ, relocare urşi din zone de conflict, acţiuni de scoatere urşi din localităţi, identificare urşi care au atacat oameni
Număr de acţiuni prevenire conflicte			1		1	1		3		1	2	1	4	1		15	Garduri electrice C6
Numărul de persoane care solicită despăgubiri						2								4		6	din A2: Tarlungeni/Teliu: ovine, bovine. Moroeni: bovine, păsări de curte
Numărul de platforme de gunoi menajer cu management îmbunătăţit																0	in zona rurala nu sunt platforme de gunoi
D.2.2. Îmbunătăţirea calităţii vieţii segmentului de populaţie urbană care trăieşte în zone frecventate de urşi habituaţi																	
Numărul de conflicte soluţionate fără incidente majore	4	2							7	3	1					17	Eliberare urşi din laţ, relocare urşi din zone de conflict, acţiuni de scoatere urşi din localităţi, identificare urşi care au atacat oameni
Număr de acţiuni prevenire conflicte									1	2	1	1				5	Garduri electrice C6
Numărul de persoane care solicită despăgubiri		1			1											2	A2. Rasnov, Sacele: ovine.
Numărul de platforme de gunoi menajer cu management îmbunătăţit										6						6	C8: bear-proof
D.2.3. Îmbunătăţirea calităţii vieţii segmentului de turişti care se deplasează în zonele din apropierea habitatelor naturale ale																	
Numărul de conflicte soluţionate fără incidente majore									1							1	Eliberare urşi din laţ, relocare urşi din zone de conflict, acţiuni de scoatere urşi din localităţi, identificare urşi care au atacat oameni
Număr de acţiuni prevenire conflicte																0	
Numărul de cazuri identificate de turism neorganizat									1		2	2		1		6	
Numărul de platforme de gunoi menajer cu management îmbunătăţit																0	C8

Conţinutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziţia oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României

Beneficiar coordonator: ICAS

Beneficiari asociaţi: MINISTERUL MEDIULUI APELOR ŞI PĂDURILOR

Proiect finanţat de către Comisia Europeană prin programul LIFE + Natura

Indicator acţiune	Braşov / Sânpetru	Râşnov	Bran / Moeciu	Zărneşti	Săcele	Tărlungeni/ Teliu / Prejmer	Vama Buzăului	Timişul de jos/ Timişul de sus	Predeal	Azuga	Buşteni	Sinaia	Cheia / Măneciu	Moroeni	Breaza / Comarnic	Număr total / 15.11.2020 - 15.11.2021	Referinţe
D.2.1. Îmbunătăţirea calităţii vieţii segmentului de populaţie rurală care trăieşte în apropierea habitatelor naturale																	
Numărul de conflicte soluţionate fără incidente majore													2			2	Eliberare urşi din laţ, relocare urşi din zone de conflict, acţiuni de scoatere urşi din localităţi, identificare urşi care au atacat oameni
Număr de acţiuni prevenire conflicte			1		1	1		3		1	2	1	4	1		15	Garduri electrice C6
Numărul de persoane care solicită despăgubiri			2			8							1	2		13	A2. Moeciu: ovine. Teliu: ovine, porumb. Prejmer: floarea soarelui. Maneciu: bovine. Moroeni: bovine, pomi fructiferi
Numărul de platforme de gunoi menajer cu management îmbunătăţit													1	5		6	C8. bear-proof
D.2.2. Îmbunătăţirea calităţii vieţii segmentului de populaţie urbană care trăieşte în zone frecventate de urşi habituaţi																	
Numărul de conflicte soluţionate fără incidente majore	3	4							5	6						18	Eliberare urşi din laţ, relocare urşi din zone de conflict, acţiuni de scoatere urşi din localităţi, identificare urşi care au atacat oameni
Număr de acţiuni prevenire conflicte									1	2	1	1				5	Garduri electrice C6
Numărul de persoane care solicită despăgubiri		1		1	2							1			17	22	A2. Rasnov, Zarnesti: ovine. Sacele: bovine, ovine. Sinaia: păsări de curte. Comarnic: ovine, porcine
Numărul de platforme de gunoi menajer cu management îmbunătăţit		3							9	8	10					30	C8: bear-proof
D.2.3. Îmbunătăţirea calităţii vieţii segmentului de turişti care se deplasează în zonele din apropierea habitatelor naturale ale																	
Numărul de conflicte soluţionate fără incidente majore																0	Eliberare urşi din laţ, relocare urşi din zone de conflict, acţiuni de scoatere urşi din localităţi, identificare urşi care au atacat oameni
Număr de acţiuni prevenire conflicte																0	
Numărul de cazuri identificate de turism neorganizat									1		2			1		4	
Numărul de platforme de gunoi menajer cu management îmbunătăţit		4									1		2	3		10	C8

Conţinutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziţia oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României

Beneficiar coordonator: ICAS

Beneficiari asociaţi: Ministerul Mediului Apelor şi Pădurilor

Proiect finanţat de către Comisia Europeană prin programul LIFE + Natura

6. Rezultate

6.1. Rezultate calitative. Studii de caz

Activitate realizată: sinteza studiilor de caz pe activități implementate, concentrate prin focus-grup cu echipa	**ACȚ**	**IMPACT: În urma fiecărei acţiuni realizate se obţin răspunsurile pentru următoarele întrebări:**			
		1. Cine beneficiază?	*2. Cum influenţează acţiunea beneficiarul?*	*3. Ce atitudine a exprimat beneficiarul faţă de acţiunea realizată?*	*4. Ce implicare a demonstrat beneficiarul?*
Elaborare: - *Plan de acțiune pentru conservarea populației de urs brun (Ursus arctos arctos) din România* - *Plan de management pentru conservarea populației de urs brun din România*	**C1**	În primul rând: Autorități naționale/locale cu rol în domeniul mediului și cinegetică și organizațiile implicate în gestionarea speciei la nivel național. Prin aplicarea acestor instrumente, beneficiază toți factorii de interes menționați.	Le oferă instrumente (legislativ și strategic) pentru managementul speciei urs în România.	Inițial nu a prezentat interes, însă după ce nu s-au mai acordat derogări de extragere exemplare urs, atitudinea generală s-a divizat și s-au creat poli opuși. Acest lucru a atras după sine necesitatea de a avea instrumente, atât legislativ, cât și strategic pentru abordarea managementului. Astfel că, atitudinea s-a transformat în una de interes și colaborare.	Deși începutul a fost greu, cu păreri diverse, când subiectul ”urs brun” a luat amploare în mediul social, s-a reușit colaborarea pentru realizarea Planului de Acțiune.

Propuneri pentru acte legislative și normative	**C2**	Autoritățile publice regionale/locale cu rol în conservarea biodiversității, gestionarea resurselor naturale (gestionarii fondurilor cinegetice), reglementarea politicilor de mediu și asigurarea siguranței și securității publice.	Le oferă instrumente (legislative și administrative) pentru a facilita intervențiile asupra unor exemplare de urs, cu scopul de a le salva sau de a reduce riscul de producere a unor conflicte directe om-urs.	Interesul a fost exprimat de la început, deoarece, îmbunătățirea legislativă în acest sens facilitează realizarea atribuțiilor de serviciu, atât în folosul oamenilor, cât și în folosul speciei.	Beneficiarul a exprimat o atitudine deschisă, oferind toate informațiile de care dispune pe acest subiect.
Elaborare ghiduri și îndrumare	**C2. C3. C4. E4**	Gestionarii fondurilor cinegetice, administratorii fondului forestier, administratorii ariilor naturale protejate și Gărzile Forestiere. Comunitățile locale, în urma aplicării.	Oferă suport tehnic documentat în realizarea activităților prevăzute în ghiduri/îndrumare.	În general au fost reticențe în a primi noi idei și metode de lucru, iar după ce au fost în cunoștință de cauză, au acceptat ideea.	Și-au exprimat dorința să consulte și să pună în aplicare prevederile prevăzute în ghiduri/îndrumare, atunci când o să fie cazul.
Eliberări urși din laț/capcane ilegale	**C2**	Comunitățile locale, autoritățile locale și gestionarii fondurilor cinegetice.	Scade riscul de conflict direct om-urs, fără a pune în pericol integritatea corporală a cetățeanului, atât a localnicului, cât și a operatorului care acționează asupra ursului în cauză.	Cu mare interes susține această acțiune	Asigură suport acțiuni, punând la dispoziția echipei de intervenție toate resursele de care dispune.
Monitorizare și scoatere urs din	**C2**	Comunitatea locală. Autoritățile locale	Scade riscul de conflict direct om-urs, dacă acțiunea s-a finalizat cu succes.	Cu mare interes susține această acțiune	Asigură suport acțiuni, punând la dispoziția echipei

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României

Beneficiar coordonator: ICAS

Beneficiari asociați: Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor

Proiect finanțat de către Comisia Europeană prin programul LIFE + Natura

localități					de intervenție toate resursele de care dispune.
Salvări pui de urs orfani	**C2**	Gestionarii fondurilor cinegetice și societatea civilă	Salvează animale care nu mai au șansă de supraviețuire singure în liberate, cu scopul de-a fi redate din nou naturii.	Susține această acțiune	Asigură suport acțiuni, punând la dispoziția echipei de intervenție toate resursele de care dispune.
Asistență în caz de accidente rutiere sau feroviare / constatare pagube	**C2**	Proprietar animal/cultură agricole/bun propriu și agenți constatatori	Se oferă expertiză în a identifica animalul, cauza producerii evenimentului și cuantificarea prejudiciului	Reticent la început, apoi susține această acțiune.	Pune la dispoziție toate informațiile de care are nevoie echipa pentru a le folosi la analiza evenimentului.
Capturare/relocare urs	**C3**	Comunități locale (urbane și rurale), gestionarii fondurilor cinegetice și echipele MAI care trebuie să asigure siguranța și securitatea publică	Salvează pe termen scurt animalul relocat, scade riscul de producere a unor incidente nedorite.	Susține această acțiune	Asigură suport acțiuni, punând la dispoziția echipei de intervenție toate resursele de care dispune.
Culturi pentru hrănire		Comunitățile din zonele în care urșii intră în localități.	Reduce frecvența urșilor de a intra în localități sau în culturile agricole din apropierea localităților.	Reticent la început, apoi susține această acțiune.	Oferă informații despre prezența urșilor în zonele locuite de oameni.
Multiplicare mușuroaie		Comunitățile din zonele în care urșii intră în localități.	În perioada de primăvară, când ies urșii de la bârlog, furnicile contribuie la întârzierea urșilor să ajungă în zonele locuite	Destul de reticent, fără cunoștiință de cauză	Oferă informații despre prezența urșilor în zonele locuite de oameni.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României

Beneficiar coordonator: ICAS

Beneficiari asociați: Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor, Fundația Carpați

Proiect finanțat de către Comisia Europeană prin programul LIFE + Natura

Elaborarea unui set de măsuri cu aplicabilitate în amenajarea pădurii care să prevadă măsuri speciale de conducere a arboretelor favorabile ursului în zonele critice	**C5**	Administratorii fondului forestier, gestionarii fondurilor cinegetice și proprietarii de culturi agricole și animale.	Hrana diversificată și bogată oferită de pădure, ține ursul cât mai mult departe de activitățile recurente ale oamenilor.	Destul de reticent, fără cunoștință de cauză	Oferă informații despre zone frecventate de urși
Instalare garduri electrice	**C6**	Proprietarii de animale domestice/culturi agricole/bunuri materiale	Reduce riscul producerii unor pagube, prejudicii sau conflicte directe realizate de urs	Susține această acțiune	Asigură suport acțiuni, punând la dispoziția echipei de intervenție toate resursele de care dispune.
Realizare hărți	**C7**	Autoritățile naționale/regionale și locale cu rol în conservarea, managementul, gestionarea și cercetarea ursului	Se pot face analize și lua decizii cât mai bune atât pentru specie, cât și pentru om	Destul de reticent, fără cunoștință de cauză	Oferă informații despre zone frecventate de urși
Patrulare și monitorizare	**C8**	Gestionarul fondului cinegetic, echipele de intervenție, autoritățile publice locale	O mai bună cunoaștere a situației din teren ajută la luarea unor decizii corecte și eficiente în ceea ce privește managementul local al speciei	Susține această acțiune	Oferă informații despre zone frecventate de urși
Instalare sisteme bear-proof	**C8**	Comunitatea locală, gestionarul fondului	Un management eficient al resturilor menajere, împiedică atracția ursilor în	Susține această acțiune	Oferă informații despre zone frecventate de urși

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României

Beneficiar coordonator: ICAS

Beneficiari asociați: MINISTERUL MEDIULUI APELOR ȘI PĂDURILOR

Proiect finanțat de către Comisia Europeană prin programul LIFE + Natura

		cinegetic, echipe de intervenție	localitate și scade presiunea atât pe localnici, cât și pe autoritățile locale și gestionarul fondului cinegetic.		
Instalare panouri informative	**E3.** **E4.**	Comunitate locală. Turiști	Creșterea gradului de cunoaștere a oamenilor care își desfășoară activitatea în zona ursului, atât despre conservarea și importanța ursului cât și despre metode de prevenție conflicte directe cu ursul.	Susține această acțiune	
Acțiuni educative cu copii	**E4.** **E5.**	Elevi din comunitățile locale, având ecou și în toată comunitatea	Creșterea gradului de educare a elevilor atât despre conservarea și importanța ursului cât și despre metode de prevenție conflicte directe cu ursul.	Susține această acțiune	Se implică în acțiune
Acțiuni de informare - conștientizare	**E1.** **E4.** **E5.**	Toți factorii interesați menționați	Conștientizarea factorilor interesați despre acțiunile proiectului, interesele conservative, importanța coexistenței pașnice cu ursul în România	Susține această acțiune	Se implică în acțiune

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României

Beneficiar coordonator: ICAS

Beneficiari asociați: MINISTERUL MEDIULUI APELOR ȘI PĂDURILOR

Proiect finanțat de către Comisia Europeană prin programul LIFE + Natura

6.2. Impactul acțiunilor asupra comunităților locale și turiștilor (conform indicatorilor inițiali)

Rezultatele obținute în urma monitorizării activității proiectului referitoare la calitatea vieții pentru persoanele/comunitățile care locuiesc în vecinătatea sau în zona pilot de implementare a proiectului.

1.Îmbunătăţirea calităţii vieţii segmentului de populaţie rurală care trăieşte în apropierea habitatelor naturale ale ursului.

- Eliberările urșilor din laț au impact benefic din punct de vedere al siguranței oamenilor care se aflau în apropierea ursului captiv și al gestionarilor de fond cinegetic. Un sistem de despăgubiri ușor care să asigure plata corectă a bunurilor ar putea determina o scădere a folosirii acestor capcane.
- Acțiunea de îmbunătățire a ofertei trofice a avut un impact socio-economic pozitiv. Este o acțiune care odată făcută produce efecte pe termen lung, însă durează 2-3 ani până produc culturile. Acolo unde au fost create culturi, urșii vizitează mai rar localitățile din apropiere, având mai multă hrană naturală la dispoziție. Este una din cele mai eficiente acțiuni în termeni de cost-beneficii.
- Instalarea sistemelor de protecție (garduri electrice) a avut, de asemenea un impact socio-economic pozitiv, atât prin reducerea presiunii financiare care ar fi putut pusă de urs pe om, prin realizarea unor prejudicii realizate prin pagubele produse, cât și prin menținerea unei atitudini pozitive a oamenilor față de urs.
- Apreciind impactul pe care îl poate avea asupra biodiversității și implementând metode de conservare ecologică, putem contribui la o mai bună planificare a diferitelor strategii sectoriale. Concret, în perioada de raportare, pe baza rezultatelor din proiect s-au realizat documente strategice la nivel național, în ceea ce privește despăgubirile atacurilor și pagubelor provocate de specia urs brun, atât în sectorul agricol și silvic, cât și omului în mod direct (spitalizare, daune morale, daune materiale rezultate în urma unor accidente auto, etc.)

2.Îmbunătăţirea calităţii vieţii segmentului de populaţie urbană care trăieşte în zone frecventate de urşi habituaţi.

- Instrumentele elaborate au un impact socio-economic pozitiv și util, punând la dispoziția factorilor interesați informații și modalități de abordare, produse pe baza unei vaste experiențe. Accesarea informației nu are costuri, iar din punct de vedere social, se pun la dispoziție posibilități de gestionare care pot atenua situațiile conflictuale dintre om și urs
- Monitorizarea și îndepărtarea urșilor din localități sunt acțiuni cu implicații mari în termeni de costuri, timp și resurse umane. Din punct de vedere social, intervenția unei echipe specializate cu experiență în abordarea de astfel de situații este absolut necesară.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României

Beneficiar coordonator: ICAS

Beneficiari asociați: Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor, Fundația Carpați

Proiect finanțat de către Comisia Europeană prin programul LIFE + Natura

- Acțiunile de capturare-relocare au avut, inițial, un impact pozitiv, deoarece populația locală a scăpat de problemă (pagube, teama de întâlnirea cu ursul pe stradă). În cele mai multe cazuri, ursul a revenit și a făcut aceleași probleme, astfel că populația locală a avut doar o pauză de vizitele ursului respectiv. În cazurile în care urșii au fost relocați în alte județe au creat nemulțumiri foarte mari în comunitățile din zona în care au fost relocați. Deși nu au fost așa multe relocări, ideea de mutare a ursului ”problemă” s-a propagat atât de tare la nivel național, încât în foarte multe cazuri în care un urs creează situații conflictuale intrând în localități comunitatea locală de acolo (indiferent de județ) spune că au fost aduși. Pe lângă costurile mari generate de această operațiune, impactul social este negativ și atitudinea oamenilor a căror activitate a interferat cu a ursului arată acceptanță scăzută.
- Concluzia generală după un an de monitorizare a funcționalității sistemelor bear proof, este că acestea împiedică accesul urșilor la resturile menajere din interiorul sistemelor, atunci când acestea sunt utilizate corect de către localnici și/sau turiști. Acolo unde sistemele au fost închise corect și nu s-au depozitat resturi menajere și peste sisteme (pe capac) sau lângă sisteme, urșii nu au putut avea acces. Însă au fost și cazuri (mai ales la începutul perioadei după instalare) când ușile, sau mai ales capacul nu au fost închise, urșii s-au obișnuit să intre în sistem și chiar să provoace mici stricăciuni, care ulterior au fost remediate.

3.Îmbunătăţirea calităţii vieţii segmentului de turişti care se deplasează în zonele din apropierea habitatelor naturale ale ursului.

- Turiștii sunt mai informați și mai în siguranță dacă urmează sfaturile expuse de echipa proiectului, prin diferite mijloace de comunicare și informare: panouri informative, pagina web, rețea de socializare, etc.
- Accesul motorizat a fost redus, creând condiții mai bune pentru turismul fără carburanți;

Conţinutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziţia oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României

Beneficiar coordonator: ICAS

Beneficiari asociaţi: MINISTERUL MEDIULUI APELOR ŞI PĂDURILOR, Fundaţia Carpaţi

Proiect finanţat de către Comisia Europeană prin programul LIFE + Natura

6.3. Impactul acțiunilor asupra altor factori interesați importanți

Toate studiile și acțiunile concrete demonstrative realizate în cadrul proiectului au dus la elaborarea unor instrumente scriptice (legislativ, strategic, administrativ) și modalități practice de acțiune larg acceptate și folosite în demersurile de gestionare a speciei urs brun de către toți factorii interesați menționați. În contextul în care subiectul urs brun a luat amploare în mediul public, rezultatele care au venit cu direcții de abordare au fost bine venite, având în vedere și necesitatea socio-psiho-economică. Experiența proiectului aduce și un confort psihic prin existența instrumentelor și modalităților de acțiune.

a. Autorități naționale/locale cu rol în domeniul mediului și cinegetică

- Autorități naţionale sau locale de mediu (Minister, ANPM, APM, GNM - CJ)
- Autorități naţionale sau locale în domeniul cinegetic (Minister, GF)

Elaborarea *Planului de acțiune și a Planului de management pentru conservarea populației de urs brun din România* oferă instrumentele legislativ și strategic care sunt de mare necesitate și utilitate pentru aceste instituții. Impactul acestei activități este major la nivel național, modelând direcțiile de abordare. Un impact de utilitate au avut și propunerile pentru acte legislative și normative care au generat instrumente legislative și administrative pentru a facilita intervențiile asupra unor exemplare de urs, cu scopul de a le salva sau de a reduce riscul de producere a unor conflicte directe om-urs. Pentru a sprijini elaborarea acestor instrumente de management a speciei urs au fost realizate hărţi care au facilitat viziunea din punct de vedere geografic, fiind de mare impact.

Pe parcursul desfășurării proiectului, atenția și interesul asupra temelor tratate de proiect a fost în creștere, iar cunoașterea acumulată și instrumentele produse au început să fie folosite activ în managementul speciei la nivel național, cea mai bună dovadă fiind aplicarea Planului de Acțiune, care integrează experiența acțiunilor concrete, într-un nou proiect național început în 2021.

b. Autorități locale și instituții în serviciul autorităților locale

- Autorităţi locale (Consiliul judeţean, Prefectură, Consiliul local, Primărie, etc.)
- Autorităţi locale cu rol de menţinere a securităţii publice (Poliţie locală, jandarmerie, etc.)
- Firme de salubritate / lucrători în salubritate

În zonele în care conflictul om-urs era prea aproape de terenurile locuite de oameni și disconfortul populației locale era crescut, sprijinul adus de proiect a fost binevenit deoarece aceste autorități erau permanent vizate de așteptările populației de a acționa pentru a rezolva problemele comunității. Disconfortul era produs de prezența frecventă a ursilor la locurile de colectare a gunoaielor, pe străzi și în alte locuri din localitate de unde își puteau procura hrană. Interesul de colaborare a crescut în timp, pe măsură ce s-au făcut cunoscute activitățile proiectului și rezultate.

Colaborarea cu aceste instituții a constat în informare și conștientizare asupra modului de abordare, comportamentului ursului, gestionarea de situații conflictuale, etc.; consultări pentru gestionarea locală a diferitelor cazuri sau pentru elaborarea unor documente de acțiune locală; realizare de acțiuni concrete: monitorizare și scoatere urs din localități, capturare/relocare urs, culturi pentru hrănire, multiplicare mușuroaie, patrulare și monitorizare, instalare sisteme bear-proof.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României

Beneficiar coordonator: ICAS

Beneficiari asociați: Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor; Fundația Carpați

Proiect finanțat de către Comisia Europeană prin programul LIFE + Natura

Odată cu colaborarea dintre specialiști și autoritățile locale în realizarea unor acțiuni, situațiile conflictuale și disconfortul s-au diminuat, demonstrând impactul pozitiv adus de acțiuni. Mai mult, de acum au la dispoziție instrumente, modalități de gestionare și direcții de acțiune.

c. Factori interesați, implicați direct în gestiunea speciei urs

- Gestionari fonduri cinegetice (Asociaţii de vânătoare, Ocoale silvice) / Paznici de vânătoare
- Gărzile Forestiere

Acești factori beneficiază de toate produsele proiectului pentru gestionarea speciei. Gradul de interacțiune și colaborare a fost în creștere. Pe parcursul desfășurării acțiunilor concrete au oferit suport și au acceptat și utilizat rezultatele proiectului. În sprijinul activității acestora, proiectul a oferit atât instrumente teoretice, cât și acțiuni practice de mare utilitate și impact pozitiv pentru gestionarea speciei urs.

d. Factori interesați din domeniul agricol

- Fermieri / Crescători de animale / Păstori
- Agricultori / Pomicultori
- Apicultori

Cel mai mare impact asupra acestei categorii de factori interesați l-a avut instalarea de sisteme de protecție și popularizarea folosirii corecte a acestora. Eliberările unor urși din lat au avut un efect punctual unde s-au realizat, deoarece au redus riscul unor confruntări nedorite om-urs. Multe eliberări din lat au avut loc în preajma livezilor. Mijloacele precare folosite pentru protecția unor bunuri nu sunt benefice nici pentru om, nici pentru urs. Echipa proiectului a informat și conștientizat și în teren asupra modalităților benefice de protecție și abordare relația urs-activități umane pentru a diminua conflictele.

e. Administrație fond forestier / arii naturale protejate

- Administratori fond forestier - Pădurari / Lucrători silvici
- Administratori/Custozi Arii naturale protejate

Activitățile cu cel mai mare impact asupra acestor categorii sunt: culturile pentru îmbogățirea ofertei de hrană a ursului, multiplicarea mușuroaielor, setul de măsuri cu aplicabilitate în amenajarea pădurii care să prevadă măsuri speciale de conducere a arboretelor favorabile ursului în zonele critice.

f. Factori interesați care desfășoară activități în habitatul ursului

- Vânători/Silvicultori
- Culegători de ciuperci / fructe de pădure
- Drumeți în habitatul ursului

Cu această categorie de factori interesați s-a interacționat în cadrul activităților de teren, membrii din echipa proiectului folosind orice ocazie să conștientizeze și să informeze despre importanța ursului, comportamentul acestuia și modalități de abordare în relația urs-activități umane. Impactul pozitiv a fost în direcția conștientizării asupra importanței unui comportament adecvat al omului în habitatul ursului și acceptarea că teritoriul este utilizat atât de urs, cât și de om.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României

Beneficiar coordonator: ICAS

Beneficiari asociați: MINISTERUL MEDIULUI APELOR ȘI PĂDURILOR

Proiect finanțat de către Comisia Europeană prin programul LIFE + Natura

g. Factori interesați din mediul academic

- Specialiști în domeniile: cinegetică, silvicultură, biologie, ecologie și alte domenii conexe;
- O.N.G. - uri de mediu

Îmbogățirea cunoștințelor bazate pe studii și acțiuni practice a dus la identificarea unor bune practici și posibilități de acțiune. În toate situațiile prilejuite de conferințe, workshop-uri și alte întâlniri, rezultatele au fost propagate pentru a crea o largă diseminare.

7. Concluzii

Aria pilot de implementare a proiectului este într-o puternică expansiune a intravilanului (dezvoltare imobiliară de tip reşedinţă sau de vacanţă, unităţi turistice ş.a.), așa cum arată și rezultate din studiul de la A3. Referindu-ne la contextul social general din anii 2016-2021, balanța dintre dezvoltarea socio-economică și conservarea biodiversității necesită, mai mult ca niciodată instrumente și măsuri concrete pentru a se menține în echilibru.

- Instrumentele elaborate au un impact socio-economic pozitiv și util, punând la dispoziția factorilor interesați informații și modalități de abordare, produse pe baza unei vaste experiențe. Accesarea informației nu are costuri, iar din punct de vedere social, se pun la dispoziție posibilități de gestionare care pot atenua situațiile conflictuale dintre om și urs.

Instrumente elaborate:

- *Planul de acțiune pentru conservarea populației de urs brun (Ursus arctos arctos) din România*
- *Planul de management pentru conservarea populației de urs brun din România*
- *Ghid de evaluare a pagubelor produse de urs*
- *Îndrumar tehnic pentru capturare, relocare şi monitorizarea exemplarelor de urs-problemă*
- *Îndrumar tehnic de aplicare a soluţiilor de îmbunătăţire a ofertei trofice favorabile hrănirii naturale a ursului*
- *Norme tehnice privind setul de măsuri cu aplicabilitate silvo-cinegetică pentru zonele conflictuale*
- *Ghid de bune practici pentru îmbunătăţirea sistemelor de protecţie a stânelor, culturilor, livezilor şi fermelor apicole*

- Propunerile legislative pe tema pagubelor și despăgubirilor s-au concretizat în *LEGE Nr. 13/2020 din 9 ianuarie 2020 pentru modificarea şi completarea Legii vânătorii şi a protecţiei fondului cinegetic nr. 407/2006*, însă actul normativ nu există până la data prezentei raportări. Alte propuneri pe tema intervențiilor în situații de urgență generate de urs au fost considerate la nivel național și local. Propunerile fundamentate ale echipei sunt bine venite din punct de vedere socio-economic, datorită impactului practic pe care îl pot avea în gestionarea situațiilor conflictuale.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României

Beneficiar coordonator: ICAS

Beneficiari asociați: Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor, Fundația Carpați

Proiect finanțat de către Comisia Europeană prin programul LIFE + Natura

- Câştigurile adiacente aduse de proiect pentru colectivităţile umane din zonele rurale, urbane și turistice, rezultate ca urmare a reducerii impactului urşilor habituaţi sunt date de următoarele acţiunile concrete:

  - creșterea și diversificarea ofertei trofice pentru hrănirea naturală a urșilor ;

  - implementarea unor sisteme moderne de protecţie a culturilor agricole şi fermelor de animale;

  - reducerea fenomenului de habituare a urșilor prin limitarea accesului acestora la resturile menajere, utilizând sistemele bear proof (urșii nu au acces).

- Creșterea eficienței măsurilor de conservare a populaţiei de urs se bazează şi pe crearea echipei de specialişti BEAR CONFLICT ("Conflicte urs-om"), cu experienţă în managementul situațiilor conflictuale dintre urs şi comunitățile umane, capabili să elaboreze cele mai bune soluţii, respectiv să ofere consultanţă de cel mai înalt nivel profesional. O măsură practică suplimentară este realizarea unei reţele (BEAR NETWORK) funcţionale de instituţii şi specialişti (cuprinzând echipa de specialişti BEAR CONFLICT, echipa de intervenţie BEAR TEAM şi administraţia publică, forestieră, de arii protejate, cinegetică etc.).
- Prin actiunile concrete de conservare a speciei urs brun, îmbunătățirea potențialului trofic al speciei în zonele de conflict, eliberarea urșilor captivi ilegal (lațuri), reducerea conflictelor directe om-urs prin limitarea accesului urșilor la resturile menajere, relocarea urșilor habituați, relocarea la centrul de reabilitare a puilor de urs orfani, proiectul a contribuit la diminuarea conflictelor directe om-urs în zona de implementare a proiectului și a dat exemple de bune practici, autorităților locale, care și-au asumat să contribuie în continuare la implementarea acestor tipuri de acțiuni.
- Pentru a determina diminuarea turismului motorizat, cuantificarea numărului de cazuri este limitată. Deoarece pot fi cazuri în care s-au identificat câte un singur vehicul și cazuri în care au fost grupuri de 3, 5, 10 persoane. Cu mai mulți ani în urmă se organizau concursuri de ATV sau enduro care aduceau zeci, poate chiar sute de participanți care pătrundeau în habitatul natural al ursului deodată, chiar câteva zile la rând. Astfel de situații nu s-au mai întâlnit în ultimii ani, cazurile de acces motorizat fiind, după 2019, mai izolate și în grupuri mici.
- Dacă la începutul proiectului, noțiunea de sit Natura 2000 era aproape inexistentă în opinia publică, pe parcursul proiectului, a crescut gradul de conștientizare asupra necesităților de conservare ale zonelor și restricțiile impuse accesului motorizat.
- Doar prin eliminarea presiunii aduse de volumul de participanți la concursuri se poate remarca că turismul de agrement motorizat s-a diminuat cu 50%.
- În urma monitorizărilor de la C8, s-a constatat reducerea cu 25% a conflictelor din localitățile din zona pilot.
- Fenomenul urșilor habituați a scăzut cu 30% din punct de vedere al numărului de urși și cu 50% din punct de vedere al zonelor cu frecvență permanentă, de la începutul și până la sfârșitul proiectului.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României

Beneficiar coordonator: ICAS

Beneficiari asociați: MINISTERUL MEDIULUI APELOR ȘI PĂDURILOR

Proiect finanțat de către Comisia Europeană prin programul LIFE + Natura

- Apreciind impactul pe care îl poate avea asupra biodiversității și implementând metode de conservare ecologică, putem contribui la o mai bună planificare a diferitelor strategii sectoriale. Concret, în perioada de raportare, pe baza rezultatelor din proiect s-au realizat documente strategice la nivel național, în ceea ce privește despăgubirile atacurilor și pagubelor provocate de specia urs brun, atât în sectorul agricol și silvic, cât și omului în mod direct (spitalizare, daune morale, daune materiale rezultate în urma unor accidente auto, etc.)
- Prin prisma structurii de management și de implementare a proiectului, aceasta a contribuit în mod direct la veniturile a circa 30 persoane care fac parte din 9 comunități locale (Brașov, Râșnov, Săcele, Babarunca, Sânpetru, Bușteni, Sinaia, Moroeni și Petroșița), cât și pentru 4 persoane care locuiesc în capitală.
- Asocierea în proiect a mai multor tipuri de entități (organizație neguvernamentală, administrație de parc natural, regii publice autonome locale care administrează fond forestier și gestionează fond cinegetic, institut de cercetări cu atribuții în domeniul silvic și cinegetic și minister cu atribuții în conservarea biodiversității și managementul resurselor naturale) a dezvoltat un parteneriat instituțional complex, care va putea să continue și în viitor în alte proiecte, fapt dovedit și prin asocierea dintre M.M.A.P., INCDS, R.P.L.P. Kronstadt și R.N.P. Romsilva pentru realizarea proiectului cu privire la implementarea planului de acțiune pentru conservarea populației de urs brun din România în perioada 2021-2023.
- Toate serviciile din cadrul proiectului au fost contractate cu entități private, care fac parte din comunitățile de pe raza proiectului, fapt ce a fost un generator de venituri pentru mici întreprinzători locali. În perioada de raportare a fost contractată o companie locală care să producă pentru prima dată în România sisteme anti-urs de protecție a resturilor menajere din zonele urbane.
- Instalarea sistemelor bear-proof a avut un impact socio-economic pozitiv de o deosebită importanță, sprijinind managementul deșeurilor din locațiile cu cele mai multe probleme create de urșii care se hrăneau la gunoaie și aveau posibilități reduse de investiție. Odată dovedită eficiența în urma folosirii adecvate a sistemelor, autoritățile locale s-au implicat în conștientizarea pentru buna folosire a acestora și și-au manifestat intenția de a achiziționa astfel de sisteme pentru a acoperi toate zonele care atrag urși.
- La nivelul anului 2021, specia urs brun are stare generală de conservare favorabilă atât la nivel de implementare a acțiunilor concrete ale proiectului, cât și la nivel național, iar efectivele optime recalculate în proiect sunt depășite de populația reală a speciei, având ca nivel de referință estimările oficiale din anul 2016.

Întocmit,
Constantina JURJ

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României

Beneficiar coordonator: ICAS

Beneficiari asociați: MINISTERUL MEDIULUI APELOR ȘI PĂDURILOR

Proiect finanțat de către Comisia Europeană prin programul LIFE + Natura